

474 Lib. VI. de Martyr. præmio

Concludit. *Misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vita mea: & ut inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum. Sic capio illud, ut inhabitem, id est, usque dum habitem; id est, usque me excipias in emeritorum collegio, & requie, quod ad milites tuos excipiendo in tua propria regia confitusti, ne longè essent à te, qui belli tempore tibi adfuerunt. Similiter Psal. 67, cum eodem ad colonias emeritorum militum intuitu, cecinit: Exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus. Deum ipsum alloquitur, & adesse sibi precatur belli ducem, & agminis Imperatorem. Et iusti epulentes, & exultent in conspectu Domini mors Sanctorum ejus. Hieron. & August. legunt gloria. Hebraicè pretiosa, honorabilis, honorifica, rara, chara, grata, gloria; imo etiam magnitudinem significat, honorem, & gloriam.*

Unde de Martyribus scribit S. Hieron. Epist. 150. ad Ebidem supplicis suis coronantur, & S. Chrysostom. hom. 8. de laud. S. Paul. Livoribus, quos ei verbena sapientia inferebant, quasi quibusdam gloriantur coronis. Et S. Ambrosius lib. de fide resurrectionis, Ipsi mors Martyrum præmium vita est.

C A P U T I X.

Celebratur duplex Martyrum resurrectione gloria: tum mystica ante diem judicii, tum etiam propria.

1642 **T**ametsi à nonnullis caput Isaiae 26. de cœlesti Beatorum Ecclesia endetur; per placet tamen Sancti Cyrilli mens, cui non panti adhærent, rem explicans S. Cyril. de militante Ecclesia. Planè itaque illius capituli vaticinium impenditur in gratias Deo agendas pro præstantissimo facinore, quo idolatriam devastavit, Ecclesiam fundavit, subiectis sibi nationibus quantumvis barbaris. Unde à vers. 19. Justos adhortatur, ut alacriter mortem, ac durauæque sustincent duplii resurrectionis objectu, & incentivo. Rem accuratè expendo discutens Isaia verba. Vivent mortui, interficti mei resurgent. Expergiscimini, & laudate qui habitatis in pulvere, quia ros lucis ros tuus, & terram gigantum detrahebas in ruinam. Tria hic expendo. Primum quid mortuorum, & interfectorum nomine debeat intelligi. Secundum de qua vivificatione, & resurrectione sit sermo. Tertium quis nam ille lucis ros ad vivificationem, & resurrectionem.

1643 Atque in primis statuo, extra dubium mihi esse, mortuos, & interfectorum appellari hic fidei Martyres: quasi Ecclesia Christiana Christum alloquatur, eique dicat; hi, Domine, Martyres, qui sunt mortui tui, & interficti mei, resurgent. Ita communiter interpres, duce S. Hieronymo, & faveente contextu vers. 20. & 21. Unde idem Hieronymus. mortui tui, explicat, interficti propter te, vel in gratiam tui; atque de his mortuis Apoc. 14. 13. Beati mortui, qui in Apo. 14. 13. Domino moriuntur, id est, propter Dominum, vel etiam, in Domino, erit in lege Domini, vel propter legem Domini, ut in Moyse 1. Corinth. 10. 2. proinde est, atque in lege Moysis: & in Christo ad Galatas 5. 6. idem est, atque in lege Christi. Pro interficti mei, subest ad Galatas 6. Hebraicè Nebula, id est, corpus exangue, & sanguine, cadaver. Unde multi transferunt, corpus meum, seu cadaver meum resurget: Quæ verba eti ad omnes Christi fideles possint transferri (omnes quippe sunt unum illius). Christi corpus, ad Roman. 12. 5. adhuc ad Romanum est contextui opportunitus, verba 12. 6. speciatim capi de fidei Martyribus, quorum corpora pro Christo vulnerata excarnificataque

Mortui, &
interficti
Christi.
Martyres.

S. Hieron.

Joseph.

Adrico.

I. Para. 11.

10.

I. Para. 11.

10.

Hi principes virorum fortium David, qui adiuvabant eum, ut Rex fieret super omnem Israel: & iste numerus robustorum David.

Ea propter Isaías 25. 3. cum respectu ad haec virorum strenuorum receptacula, dixit: Civitas gentium robustarum. Loquitur de Martyrum Ecclesia, quæ verè est civitas gentium robustarum, & populus fortis. Vel potius de superna Jerusalem verè Martyrum receptacula in ipsa aula regia construenda, ut ibi requie fruantur, ac cœlestibus delitiis principes virorum fortium David, id est, Martyres Christi. Lege ad rem nostram totum illud Isaiae caput, & cap. 26. & Psalmum 47. Atque hæc dicta sunt pro illustrando Isaiae vaticinio, ubi de æternæ gloria præmio Martyribus virorum fortium principibus reposito.

1641 Denique cursim hic observo, sepulchrum seu quietern in hoc Isaiae testimonio posse accipi pro eo, quod Martyrum mortem comitatum, vel consecutum est, & fuit certè illis gloriosum, & valde honorificum. Gloriosa enim militibus Christi mors in fidei causa, quam frequenter terra, cœlum, homines, Angeli, & Deus ipse suis miraculis honestarunt. Gloriosa item quies, dormitione in sepulchris splendoris, & lœtitia plena. Gloriosa eorum exaltatio, gloriosaque admodum erit resurrectione, in qua illorum

Corpus etiā
& cadaver.

Inscriptio
an
res fu
ri Ma
& Ch
ni.

Duo
rum
Chr
com
tium

Nu.

Rup.

S.

Gloriosa
Martyrum
mors, gloria
eo. eximia
consecuta.

In via, & in Patria. Cap. IX.

475

taque unum Christi corpus mysticum constituant, cuius ipse caput est, ita corpori bene adaptatum per fidem, & charitatem, ut Christi vulnera mirificè conuent Martyrum vulneribus, passio passionis, crux cruci, mors mortis, & probra probrii. Quia de causa Martyres appellantur non simera S. Aug. conci. 9. in Psal. 118. *Christi corpora.*

Quod rectissime ajebat Paulus ad Colos. 1. 24. *Adimpleo ea, quæ defint passionem Christi in carne mea pro corpore ejus, quod est Ecclesia.* Corpus Christi vocat Ecclesiam fidelium, Martyrum signatum, in quibus Christus adhuc patitur pro sua passionis complemento; ad quod spectat, ut corpus, id est, Martyres patientur ad sui capitum similitudinem. Accipe doctoris egregii Claudi Guillaldi interpretationem ad ea ipsa verba: *Adimpleo ea, quæ defint passionem Christi, &c. Christus passus est, & omnes Sancti patiuntur mutatione Christi, & certum est nondum esse passus Sanctos, qui passuri sunt, scit nondum passus erat Paulus, quando adhuc passurus erat, hoc ergo adhuc deest, quod nondum factum est, & fieri oportet. Sint autem afflictiones Christi.* Estque hæc interpretatio Sancti Cypriani lib. de dupli martyrio post initium, ubi latè probat Martyres esse, qui supplerunt quod Christi passionibus dererat. Hac de causa Christus appellatur caput præsertim Martyrum à S. Guill.

S. Cypri.

S. August.

Pius PP.

Apoc. 6.

Martyres
Christi similes, & propinquai.

Matt. 8. 22.

Genes. 24.

Duplex re-
surrectio &
mystica,
& propria.
P. Alcas.

De mystica
Martyrum
resurrec-
tione.

1645 Sed premo vulgatam lectionem, mortui tui, interficti mei. Sic appellat Christus Martyres Ecclesiae, quia sicut ille mortui sunt, suos id est, sibi similes in passione, & morte; sicut enim ille per passionem, & mortem Martyr exitit verè ac propriè; sic etiam per passionem, & mortem fideles Ecclesiae martyrio coronati sunt. At per ea gaudent explicatione verba Christi Matth. 8. 22. Si ne mortuos sepelire mortuos suos. Ubi suos appellat, id est, sibi similes, vel illos, qui sicut illi mortui sunt, vel etiam suos id est, suum filium, suam uxorem ut loquitur Abraham Genes. 24. *sepeliam mortuum meum.* Sanè Christianus mortuos suos vocat fidei Martyres, quia sibi similes, quia sibi propinquui sunt, quasi filii charissimi.

1646 Secundò, statuo sermonem esse eo Isaiae testimonio de duplii Martyrum resurrectione; altera mystica, altera propria: atque utrumque esse sensum litterarium. Priorum interpretationem de vivificatione mystica tenet, & argutè defendit nosler Alcalas Apoc. 20. 4. notatio. 5. posteriorem propugnat omnes ferè Expositores sacri. Hærendum hic aliquantisper; est enim utraque hæc resurrectione præmium Martyribus debitum. Etenim mysticam Martyrum resurrectionem appellant. Videro tamen utrum sibi, an nobis Martyres resurrexerunt. Recenset deinde multa & magna beneficia mortalibus impensa à SS. Martyribus; & R. 4. subin-

Claudia.

Damnum fato populi, virtute renati.

Et illud Papini tertio sylvarum in Hetrusci Papini.

lacrymis.

Quas tibi devoti juvenes pro patre renato

Summe ducunt grates, aut quæ pia vota re-

pendent?

Sanè durante Diocletiani, Neronis, & alio-

rum persecutione, Martyres quasi exiles a-

gebant ab hominum memoria: erat enim

hoc Martyrum exilium mors quedam; nam

ut notat Martianus in legem exilium, ff. de Martiano

interdictis, & relegatis, exilium est pena ju-

dicti capitalis.

Ab hac morte resurgent Mar-

tyres per cultum, & venerationem. Quam na-

mysticam resurrectionem mirè commen-

dat Sanctus Ambrosius Epist. 85. ad foro-eis exhibiti,

rem suam, ubi de inventione SS. Gervasio, &

mirabilia Prothasii Martyrum: premens quippe illud que operam

Psalm. 18. Dies diei eruat verbum, & nox

nocti indicat scientiam; sic fatur: Dies diei S. Ambr.

eruat verbum, anima anima, vita vita,

resurrecção resurrectioni. Et nos nocti indicat

scientiam, hoc est, caro carni, quorum passio-

veram fidei scientiam omnibus indicavit. Bo-

na noctes, noctes lucidae, quæ habent stellas:

Non immergit plerique hanc Martyrum re-

surrectionem appellant. Videro tamen utrum

sibi, an nobis Martyres resurrexerunt. Re-

cenſet deinde multa & magna beneficia

mortalibus impensa à SS. Martyribus; &

R. 4. subin-

subinde honores eis exhibitos à fidelibus : quod nihil est aliud quàm sibi , & nobis surrexisse. Resurgit ergo Martyr , vivitque tissimè , uti Christi corpus mysticum , eique per passionem , & necem perfectissimè configurati.

dum sacræ ejus exuviae reperiuntur , dum per ipsas mirabilia eduntur , dum urgens , ac florida illius gloria , & cultus perflat . Unde S. Damas. lib. 4. de ort. fide cap. 16. de Sanctorum reliquiis ait ; *Eos non mortuos appellamus ; mortuum enim corpus quomodo miracula operari potest ?* Et Sanctus Nyssenus orat . de Sancto Theodoro agens de honore Martyribus dato ; *Quasi corpus per se vivens , & florens qui intuentur , amplectuntur .* Imò Diadoci sententia est lib. de perfectione spirituali cap. 82. *Si quis queat adhuc vivens mori per labores , hic priusquam moriatur resurrexit .*

Vivunt Martyres & mystica in Ecclesiæ fidelibus; quod enim resurgent in tantus catholicorum proventus, & missis copiosa in Ecclesia sit, debetur Martyrum sanguini, quo irrigatus Ecclesiæ ager est, & in quo ipsi Martyres, ut frumenti grana mortui sunt, & humati, juxta illud Christi effatum Joan. 12. 24. Nisi granum frumenti, &c. & Tertulliani pronunciatum in fine sui Apologetici: Plures efficimur, quoties metimur; semen est sanguis christianorum. De quo lib. lib. 4. p. 1. cap. 6. Et quidem frumenti allegoria petit primò, ut quod mortuum videbatur in sui similem resurgat. Secundò, ut quod nascitur oriatur quasi verus fructus illius, quod sepulchrum fuerat. Tertiò, ut cum gloria, & ubertate nascatur. Atque hæc abunde effici appetit in Ecclesia, ubi Martyres sicut triticea grana moriuntur, & se peliuntur; ut sic in sui similes resurgent, fructusque ferant uberes, & gloriosos, quasi non sint mortui, sed resurgent, & vivant.

1649

*Propria
Martyrum
resurrectio
expenditur.*

Deinde aio, sermonem esse litterariorum illis Isaiae verbis de propria Martyrum resurrectione in die judicii. Ita penè omnes Interpretes. Neque est cur non admittatur subesse iisdem S. Scripturæ verbis duplē, multiplicē, & litteralem sensum: tunc vel maximè, cùm inter se connexi, mirè sibi consonant. Audi pro connexione, & consonantia duplicitis nostræ interpretationis S. Chrysostomum orat. in Sanctum Julianum: *Si tales in terris honores Martyribus deferuntur, postquam excesserunt ex hac vita, quales coronæ Sanctis eorum capitibus in cælis neglectuntur? Si tanta ante resurrectionem gloria, quantus post resurrectionem erit splendor! Si tanto eos conservi cultu designantur, quanta eos Dominus benevolentia amplectetur? Si nos mali conservos, qui rectè se gesserunt, sic honoribus afficere novimus, ac suscipere, propterea quod pro Christo decertarunt, quanto magis pater noster caelestis innumera bona dabit iis, qui pro ipso labores exantlarunt?* est enim munificus ei benignus, &c. Vides ex humanis honoribus, quibus fidelis populus Martyres prosequitur, manu ducentem nos Chrysostomum ad divinos in resurrectione exhibendos? Honorantur Martyres à fidelibus in hac vita; hoc mystica quædam est resurrectio: omnibus officiis, omnique honore prosequetur illos Deus in resurrectione; hoc propria, & glorioſa valde est resurrectio: quæ multis titulis debita Martyribus est, eo præsertim quod sua corpora, crucifixibus, & morti dederint in fidei causa liben-

S. Chrys.

lìmè, uti Christi corpus mysticum, eique
er passionem, & necem perfectissimè confi-
urati.

1650 Qua in re mirus est Sanctus Ambro- S. Ambr.
us fer. 74. ubi de Martyrum natali post Pa- Peculiariter tis-
chæ lætitiæ celebrato: Annunciemus San- tulo debetur
is Martyribus Dominicæ Paschæ gratiam, martryribus
et dum sepulturæ Christi prædicamus claustra, corporum
borum sepulchra reseruentur. Dum cor- resurrectio

borum sepulturæ referuntur. Dum cor-
us Christi mortuum dicimus repentibus venis
ubito viguisse, horum quoque membra jam
rigida immortalitatis calore foveantur. Ea-
dem enim ratio Martyres suscitat, que & Do-
minum suscitavit. Nam sicut viam passio-
nis ejus experti sunt, ita experientur & vi-
æ. Cernis, peculiari titulo Martyribus debe-
ri gloriosam resurrectionem? Sicut enim con-
figurati Christo patienti, & mortuo sunt

per martyrium; configurari æquum est ei-
dem cum gloria, & triumpho resurgentis
per vitam gloriosam, & quodammodo di-
vinam. Ut enim Paulus ad Roman. 6. 5. ad Rom.
Si complanati facti sumus similitudini mor- 6. 5.

*tis ejus, simul & resurrectionis erimus. Sunt
quippe fidei Martyres perinde ac rami
Christo è crucis arbore pendentib; inserti :
unde moriente Christo suæ passionis hy-
eme , illi pariter commoriuntur : resurgentे
verò Christo veris tempore illi resurgunt*

vero Christo veris tempore, illi resurgent
similiter, eadem cum illo perennandi vita.
Nam ut Apostolus ait 2. Corint. 4. Semper
mortificationem Jesu in corpore nostro circum-
2. cor. 4.

ferentes, ut & vita Jesu manifestetur in corporibus nostris. Adeo post Martyrum cruciatus, & mortem, certissima resurrectione, & Christi vita, quam experientur. Abel ^{Post Abelem} justus à plerisque Patribus *Martyr* appellatur ^{occisum na-}

2. Pende quid post occisum Abelem obvenierit Genes. 4. Cognovit quoque Adam uxorem suam et peperit filium vocavitque nomen

*juam, & peperit filium, vocavitque nomen
ejus Seth dicens; posuit mihi Deus semen
aliud pro Abel. Quid quæso mysterii est,
quod per martyrium sublato Abel, substi-
tuatur filius, cui nomen Seth? Rupertus a-
perit argutè: *Seth interpretatur resurrectio*, Ruper.
seu positio. Resurrectio videlicet quia quæ in
Abel occubuerat, in isto generatio justorum
quodammodo surrexit, vel posita est. Quasi
*illoco à martyrio adsit resurrectio futura cer-
tissimè.**

1651 Tertiò expendendum supereft, quænam illa sit lucis irroratio ad Martyrum resurrectionem: *Quia ros lucis ros tuus.* Hebrei-
cè pro *lucis* est *oroth*; quod primò significat
herbas virides visum aspectu suo confortan-
tes, & illuminantes. Unde efferas; *Quia*
sicut ros tuus cadens super ossa. Pagninus ver-
tit, *ros olerum.* Clarius, *ros herbarum pro-*
ferens. Leo Judæus, *ut ros herbarum viren-*
tium. LXX. hunc rorem vocant salutarem;
ros qui à te medela insur. Tertullianus *ros* Tertul-

*ros qui à te, medela ipsius. Tertullianus, ros, Tertul.
qui à te, medela ossibus eorum. Ex quibus ra-
tio appetet, cur sint Martyres suscitandi, quo-
ve pacto: quia videlicet emittet aliquando
Deus suæ gratiæ, suæ omnipotentiæ, &
virtutis rorem, vim illam fæcundantem, &
vivificatricem, qua Martyrum corpora jam
in pulverem soluta rore aliter reviviscant,
quam emortuae herbæ cælesti irroratione.
Subinde solent in sacris litteris Justorum
ossa, & corpora emortua cum herbis vire-
scentibus componi. Isai. 66, 14. Ossa vestra*

iccl. 46.
5. &c.
9. 12.
can. 12. 24.
• Hieron.
. August.
. Ambr.
. Cor. 15.
2.
quasi herba germinabunt. Ecclesiastici 46. 15.
ossa eorum pullulent de loco suo. & cap. 49. &
12. Duodecim Prophetarum ossa pullulent de
loco suo. Græcè reviviscant, germinent. At-
qui eveniet Martyribus quod tritico grano,
de quo Joan. 12. 24. *Nisi granum frumenti,*
&c. resurrectio futura, planeque cælestis à
cælesti irrigatione: sic à cælesti gratiæ rore
veniet Martyrum resurrectio, quorum cor-
pora, & ossa, triticea grana sunt ex Christi
area in sepulchri pulvere emortua. Unde
S. Hierony. ibi: *Quomodo jactis in terram se-
minibus, ros paulatim crescere facit herbas,*
& fruges sui generis pervenire, sic Domini
ros, qui pro misericordia ponitur, &c. Con-
sonat S. Augus. serm. 2. de consolat. mortuo-
rum. Legendus præ aliis Sanctus Ambrosius
orat. de fide resurrectionis paulò ante me-
dium, ubi mira verborum amænitate rem
totam expendit exemplo triticei grani, & her-
barum. Et quid plura? cum Paulum audiamus
sic loquentem 1. ad Corint. 15. 42. *Semina-
tur corpus in corruptione, surget in incorruption-
ne; seminatur in ignominia, surget in gloria;*
*seminatur in infirmitate, surget in virtute: se-
minatur corpus animale, surget spirituale.*
Planè ex satione illa humili, & abiecta, ver-
nans & florida procedit resurrectionis nati-
vitas, accedente rore gratiæ vivificatrice;
quo Martyrum ossa, & corpora injuria passio-
nis, mortus ignominia, & tumuli obscuritate
affecta commutanda sunt in spectabilem viro-
rem, & quodammodo impellenda ad gloriam
rursus inventum.

& 75. Jam ergo expende illorum verborum,
Ex utero ante Luciferum genui te, transla-
tiones ad rem nostram. S. Hieron. vertit. *De*
vulva orietur tibi ros adolescentia tua. He-
braicè est miscar, id est, Ex aurora; vel ex
utero ab aurora tibi ros juventutis tua. Res-
picit ad roris ortum, qui cum aurora deci-
dit, quasi appelletur *aurora roris*, vel *ros au-
roræ*, seu *matutinus* sive *aurora roscida*. Quo
significatur omnino Christi resurrectio ex
sepulchri utero à cælesti divinæ virtutis ror-
e proveniens: ab hoc enim matutino rore
habuit Jesus quod resurrexit tanquam
planta viridis, florida, & splendida I. 4.
2. juxta Bernardi interpretationem ser. 2. S. Bernard.
de Pentecoste: Psal. 27. *Refloruit caro mea:* Pf. 27.
quod Sanctus Maximus explicat de Christi
resurrectione in carne; *Cum rediviva de se-
pulchro germinavit, & in floris modum cun-
ctis hominibus immortalitatis afflavit odorem.*
Et Acto. 4. 3. *resuscitavit Jesum:* Græcè, ere-
xit: Syriacè, efflorescere fecit. Ab hoc eo-
dem rore antelucano intra sepulchri novi
concham suscepit habuit Jesus Martyrum
Princeps, quod resurrexit tanquam pre-
tiosa margarita ejus corpus in *splendoribus*
Sanctorum, sanctitatum, seu sanctissimis. Ne-
que absimili modo reliqui Martyres resur-
gent: quod Isaias dixit, *cadaver meum resur-
get:* id est, sicut cadaver meum, sic illi resur-
gent, ut explicat noster Mariana.

1652 De rore matutino verba Isaiæ capiunt Forerius, Montanus, & nostri Sanctius, Alvarez, Cornelius, & alii; qui efferunt, *Quia ros matutinus, antelucanus, seu prænuncius lucis ros tuus*; hoc enim rore exercitabantur olera, herbæ, & viridia omnia, atque reviviscunt: *El rocio dela manana, entre dos luces, entre dos aluas.* Ros hic generandis margaritis opportunus, si intra conchas recipiatur, uti Plinius observat lib. 9. cap. 35. *Impleri roscido conceptu tradunt, gravidas postea eniti, partumque concharum esse margaritas pro qualitate roris suscepit; si pulsus influxerit, candorem conspicit,* &c. Sanè à rore divinæ gratiæ purissimo intra sepulchri concham suscepito habet Martyr, quod nova quadam generatione assurget tanquam ingentis pretii margarita: ab hac matutina cœlestis opis, & auxilii irroratione suum accipiunt candorem, nitorem, & splendorem, Martyrum corpora truncata pro Christo: quorum splendor, quia purpureus erit (ut suprà cap. 2. statui) rectè in margaritarum nitore sub rubeo designatur; de quo Plinius: *Singularis gratia est margaritarum clara luce illustratum intus rubescere, ac veluti animam habere sanguineam.* De gloriofa Christi resurrectione nonnulli capiunt illa purpurei Vatis verba Psalm. 109. 3. *Tecum principium in die virtutis tui (id est, resurrectionis) in splendoribus Sanctorum, ex utero ante Luciferum genui te.* Et quidem meritò, nam Christi resurrectione, nova quædem fuit generatio, juxta Sacrae Scripturæ usum, & Sanctorum Patrum mentem. Et Christi sepulchrum ea de causa appellari solet à Patribus *vulva, uterus, venter,* lege S. August. 10. 10. ser. 133. de tempore. S. Ambros. ser. 48. 56. & 57. S. Chrysol. serm. 72. mo textur litterarius de Christi, afflictorumque resurrectione: *Vivificabit nos post duos dies, & die tertia resuscitabit nos, & vivemus in conspectu ejus, &c.* Quasi diluculum præparatus est egressus ejus, & veniet quasi imber nobis temporaneus, & serotinus terræ. Ubi etsi fiat allusio ad Hebraeorum libertatem è Babylone per Cyrus, quod nova quædam vivificatio fuit (ut claret ex celebri illa Ezechielis visione cap. 37. de tumulo-Ezec. 37rum apertione, & ossium aridorum vivificatione) est tamen reconditus sensus de Christi, & afflictorum resurrectione: ut multi exponunt à nostris Castro, & Cornelio relati. Ubi observandum, post duos dies, idem esse, atque post paucos dies. Quod Isaías dixit in capite, quod versamus v. 20. *Vade populus meus, intra in cubicula tua (id est, sepulchra) noctium, claude ostia tua super te, abscondere modicū ad momentum, donec pertranseat indignatio mea.* Quasi mors sit martyribus non molesta, sed suavis, instar somni unius vel duarum noctium respectu resurrectionis, & æternitatis. Rem luculentius explicat Oseas; *die tertia suscitabit nos.* Die sanè tertia è morte sua Christus resurrexit; eo etiam temporis articulo suos etiam quodammodo suscitavit Martyres tantopere afflictos. Sic ut enim paciente, & moriente Jesu Martyrum capite, ipsi pati, & mori dicuntur, uti ipsius Christi corpus; ita cum Christo resurgente resurgere dicuntur, quatenus illius resurrectione est resurrectionis nostræ spes certa, causa exemplaris, & efficiens; ut Paulus ait ad Roma. 4. 25. ad Ephesi. 2. 5. & Petrus 1. Epis. c. 1. 3.